

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), AUGUST 19, 1948

STEVILKA (NUMBER) 162

NEKDANJI TITOV POMOČNIK UBIT NA BEGU V ROMUNIJU

Poleg polkovnika gen. Arse Jovanovića je bil ubit tudi Svetolik Arabipac, dočim je polkovnik Dačević zbežal

BEOGRAD, 18. avg.—Jugoslovansko notranje ministvo je danes naznanilo, da je bil bivši šef štaba jugoslovanske armade polkovnik gen. Arsa Jovanović ubit ko je poskušal zbežati v Romunijo.

Jovanović je bil v osvobodilni vojni proti nacističnemu okupatorju glavni Titov pomočnik.

Uradno jugoslovansko naznanilo pravi, da je gen. Jovanovića ubil neki granicar ko je z dvema drugima visokima častnikoma poskušal 11. avgusta zbežati iz Jugoslavije. Eden od častnikov na begu in sicer polkovnik Vlado Dačević je uspel pobegniti v Romunijo, toda drugega, majorja gen. Branka Petričevića, so mejni stražarji ulovili na sami meji. Poročilo pravi, da je bil četrti član skupine bivši direktor vladnih posestov na obmejnem področju Svetolik Arabipac tudi ustreljen.

(Jugoslovanski begunci v Londonu so izjavili, da je gen. Arsa Jovanović verjetno poskušal zbežati iz Jugoslavije, da bi postal poveljnik "svobodne jugoslovanske armade" in v soglasju s Kominformom vodil boj proti maršalu Titu. Koliko je na temu resnice, še ni znano. Jugoslovansko uradno poročilo ne omenja motivov bega četvorice.)

Andrica poroča o presenetljivi obnovi v deželi, ki se nahaja za "železnim zastorom"

Znani poročevalec za "Cleveland Press" Theodore Andrica je poslal iz Budimpešte, glavne mesta Madžarske, zanimivo poročilo, ki je bilo priobčeno v večerajšnji izdaji "Pressa". V prevodu se glasi:

BUDIMPEŠTA — Kot eden, ki sem leta 1945 videl Budimpešto, ko je polovica tega mesta bila uničena, ostala polovica pa težko poškodovana, ne morem drugače, da ne bi izrazil veliko presenečenje in občudovanje radi naglice, s katero se to mesto obnovlja.

Ko to pišem, je na primer posvečen novi most Margaretskega otoka. Časopisi so polni hvale za poslovodje in delavce, ki so 20 dni pred rokom zgotovili novi most.

Most Margaretskega otoka je četrti, ki je bil zgrajen nad Donavo po končani vojni. Že se obnavlja tudi znameniti verižni most, za katerega se predvideva, da bo končan v začetku leta 1950.

Razumljivo je, da je madžarska vlada, ki je pod vplivom komunistov, ponosna radi ekonomske obnove Madžarske v treh povojnih letih. Vlada daje kredit za to naglo obnovu Triletnemu načrtu in "postopnemu uničevanju kapitalističnega razreda."

Čeprav so številke dolgočasne, so vendar potrebne, da se v tem primeru prikaže stopnja obnove na Madžarskem.

Vzemite na primer Budimpešto. Pri koncu vojne leta 1945 je bilo poškodovanih 79.000 stanovanjskih stavb, med njimi 13.000 popolnoma. Pri koncu prvega leta tri-letnega načrta je bilo obnovljenih 44.000 stano-

Zdravstveno stanje sovjetske učiteljice Kosenkine je hujše, pravi njen zdravnik

NEW YORK, 18. avg.—Sovjetska učiteljica Oksana Kosenkina, ki je pred šestimi dnevi skočila skozi okno sov. konzulata v New Yorku, je danes ponovno dobila transfuzijo krvi in bila postavljena v oksigeniski aparat.

Njen zdravnik dr. Grant B. Pennoyer je izjavil, da ima Kosenkina težave z dihanjem, da pa kljub temu ni preveč vznemirjen. Danes zvečer pa je dr. Pennoyer telefoniral sovjetskeemu konzulu Jakobu Lomakinu in ga obvestil, da lahko pošlje kirurga, če to želi. Lomakin je hotel takoj poslati zdravnika, toda dr. Pennoyer je preložil konzultacije za jutri zjutraj. Poudaril pa je, da mora kirurg biti oseba, ki ima dovoljenje za medicinsko prakso v državi New York.

Dr. Pennoyer je tudi zagoto-

MORILCE ČASNIKARJA POLKA SE VEDNO NISO NAŠLI

ATENE, 18. avg.—Grško monarhistično ministvo za informacije je danes naznanilo, da je nadaljnjih pet oseb bilo zaslišanih v zvezi z umorom ameriškega časnikarja Georga Polka.

(Polkovo truplo so našli 16. maja v zalivu Soluna. Bil je brutalno umorjen prav ko se je pripravljaj, da bi obiskal voditelja grške demokratične fronte gen. Vifiadesa in njegove gerilce, ki se borijo proti monarho-fašistom.)

ALI BO EISENHOWER BODOČA TARČA NAPADOV NE-AMERIŠKEGA ODBORA?

NEW YORK, 18. avg.—Časopis "Star" poroča, da je gen. Dwight Eisenhower, predsednik Columbia univerze, zanikal, da so univerza, profesorji ali pa učne knjige "omadeževani s komunizmom."

V svoji izjavi časopisu je Eisenhower rekel, da je bil neprijetno presenečen, radi poročila, ki je bilo priobčeno v "Staru", da namerava kongresni ne-ameriški odbor v jeseni ugotoviti koliko vpliva imajo komunisti v ameriških višjih šolah.

"Dovolj dolgo sem služil deželi, da bi lahko vsakega zagotovil, da ne bom nikoli ali pa nikdar v zvezi z ustanovo, ki nasprotuje demokraciji. Takoj bi podal ostavko", je dejal Eisenhower soglasno s poročilom časopisa.

(Nedavno je bivši profesor Columbia univerze dr. Arthur Coleman izjavil, da si univerza prizadeva dobiti od Sovjetske zveze \$100.000 letne podpore in da se je na nji "po zaslugi neomejene denarne pomoči Kominforme ustvarilo v slovenskem oddelku tako ozačje, da v njem ne more stalno delati noben pravi Američan".)

Pozdravi

Pozdrave iz Ely, Minn., pošilja naš uslužbenec v tiskarni, Mr. Frank E. Lunka iz Lucknow Ave., ki piše, da obučuje krasoto, ki se je zbrala v tistem delu Žed. držav, kjer je mnogo zanimivosti. Mr. Lunka se je podal s svojo soprogo na dvotedensko potovanje, tekmo kaznivih terga bosta obiskala svoje prijatelje in znance v Illinois in drugod.

Na potu v Jugoslavijo

Snoči sta odpotovala iz Clevelanda v New York, kjer se bosta vkrcala na jugoslovanski parnik "Radnik" za povratek v Jugoslavijo, Jurij Kvarternik in Rozalija Rodek. Potovala bosta s posredovanjem Kollanderjeve družbe in August Kollander ju spremlja do New Yorka in na parnik. Srečno pot!

V Evropi so vznemirjeni radi protisovjetske propagande v Žed. državah

LONDON, 17. avg.—Evropski diplomati se bojijo, da bo tekoča propagandna gonja proti Sovjetski zvezi v Zedinjenih državah pokvarila vse izgled za sporazum med velikimi silami.

Celo konzervativni pariški časopis "Le Monde" je izrazil svoj strah, da bodo pogovori v Moskvi propadli radi protikomunistične gonje v Ameriki in radi afere v zvezi z učiteljico Kosenkino, ki je pretekli teden skočila skozi okno sovjetskega konzulata.

"Sedanja ameriška protikomunistična kampanja lahko vsled svoje pretiranosti samo onemogoči politiko Washingtona. Vložilo se je velike napore, da bi se v zvezi z vprašanjem Nemčije sklicalo novo konferenco štirih velikih sil, toda tisto kar se je zgodilo v New Yorku, lahko pokvari vse", piše "Le Monde". Nekateri diplomati so izjavili, da je sedanja gonja "proti vo-

ALI BO EISENHOWER BODOČA TARČA NAPADOV NE-AMERIŠKEGA ODBORA?

NEW YORK, 18. avg.—Časopis "Star" poroča, da je gen. Dwight Eisenhower, predsednik Columbia univerze, zanikal, da so univerza, profesorji ali pa učne knjige "omadeževani s komunizmom."

V svoji izjavi časopisu je Eisenhower rekel, da je bil neprijetno presenečen, radi poročila, ki je bilo priobčeno v "Staru", da namerava kongresni ne-ameriški odbor v jeseni ugotoviti koliko vpliva imajo komunisti v ameriških višjih šolah.

"Dovolj dolgo sem služil deželi, da bi lahko vsakega zagotovil, da ne bom nikoli ali pa nikdar v zvezi z ustanovo, ki nasprotuje demokraciji. Takoj bi podal ostavko", je dejal Eisenhower soglasno s poročilom časopisa.

(Nedavno je bivši profesor Columbia univerze dr. Arthur Coleman izjavil, da si univerza prizadeva dobiti od Sovjetske zveze \$100.000 letne podpore in da se je na nji "po zaslugi neomejene denarne pomoči Kominforme ustvarilo v slovenskem oddelku tako ozačje, da v njem ne more stalno delati noben pravi Američan".)

Stavka delavcev v atomski tovarni

LOS ALAMOS, N. M. 18. avg.—Več kot 2.000 delavcev organiziranih v Ameriški delavski federaciji, ki so uposleni pri losalamanskem projektu za atomsko energijo, se danes ni podalo na delo.

Kot pravijo poročila, so delavci imeli masni shod v bližnjem mestu Espanola. Stavka uradno sicer ni bila napovedana, toda prebivalstvo Los Alamosa pravi, da so delavci šli v barbari.

Družba Zia Co., ki ima pogodbo za vzdrževanje mesta od 7.500 delavcev, je naznanila, da 1.500 njenih uposlencev ni prišlo na delo. Pridružili so se jim tudi delavci, ki so uposleni pri drugih družbah.

Uradniki Ameriške delavske federacije so se pritoževali, da se Brown & Root Construction Co. iz Houstona, Texas, ni hotela delavsko unijo New Mexica sporazumeti glede svojih projektov v mestu, ki se nahaja pod federalni kontrolo, in v katerem je 7.500 prebivalcev. Namesto tega je družba najela delavce iz Texasa, Alabame in Oklahome.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile 28. julija pri Mr. in Mrs. Herman J. Stavanja na 18515 Neff Road in jima pustile v spomin krepke fantke. Tako sta Mr. in Mrs. Louis Stavanja iz 18218 Nottingham Road postala stari oče in stara mati, ter Mrs. Mary Leonard iz 531 E. 234 St. je stara mati. Čestitamo!

Redna seja

V petek zvečer ob osmih se vrši redna seja društva "Washington" št. 32 ZSZ v Slov. delu na Waterloo Rd. Članstvo je prošeno, da se udeleži polnoštevilno.

Zapadne sile so razkačene zavrgle sovjetski načrt za kontrolo Donave

Novi grobovi

VINCENT CHAMPA

Snoči okrog 6.30 ure, ko je popravil prostore na 15511 Waterloo Rd. je po nesreči zagrabil za električno žico Vincent Champa, star šele 23 let. Dotik elektrike ga je močno stresel in poklicana je bila reševalna obramba, ki ga je odpeljala v Emergency Clinic bolnišnico, kjer ga pa niso mogli spraviti k življenju.

Stanoval je na 721 E. 155 St. Pogreb oskrbuje Želetov pogrebni zavod, 458 E. 152 St. Podrobnosti bomo poročali jutri.

JACOB STREKAL

Pogreb pokojnega Jacob Strekala se bo vršil v soboto zjutraj ob 8.15 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St. v cerkev sv. Kristine ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

V zadnje slovo

Članice krožka št. 3 Prog. Slovenk so prošene, da se v petek zvečer snidejo v Želetovem pogrebem zavodu na 458 E. 152 St., da se poslovijo od pokojnega člana Jack Strekala. Obenem se prosijo vse, ki jim je mogoče, da se udeležijo pogreba v soboto zjutraj.

Stavka delavcev v atomski tovarni

LOS ALAMOS, N. M. 18. avg.—Več kot 2.000 delavcev organiziranih v Ameriški delavski federaciji, ki so uposleni pri losalamanskem projektu za atomsko energijo, se danes ni podalo na delo.

Kot pravijo poročila, so delavci imeli masni shod v bližnjem mestu Espanola. Stavka uradno sicer ni bila napovedana, toda prebivalstvo Los Alamosa pravi, da so delavci šli v barbari.

Družba Zia Co., ki ima pogodbo za vzdrževanje mesta od 7.500 delavcev, je naznanila, da 1.500 njenih uposlencev ni prišlo na delo. Pridružili so se jim tudi delavci, ki so uposleni pri drugih družbah.

Uradniki Ameriške delavske federacije so se pritoževali, da se Brown & Root Construction Co. iz Houstona, Texas, ni hotela delavsko unijo New Mexica sporazumeti glede svojih projektov v mestu, ki se nahaja pod federalni kontrolo, in v katerem je 7.500 prebivalcev. Namesto tega je družba najela delavce iz Texasa, Alabame in Oklahome.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile 28. julija pri Mr. in Mrs. Herman J. Stavanja na 18515 Neff Road in jima pustile v spomin krepke fantke. Tako sta Mr. in Mrs. Louis Stavanja iz 18218 Nottingham Road postala stari oče in stara mati, ter Mrs. Mary Leonard iz 531 E. 234 St. je stara mati. Čestitamo!

Redna seja

V petek zvečer ob osmih se vrši redna seja društva "Washington" št. 32 ZSZ v Slov. delu na Waterloo Rd. Članstvo je prošeno, da se udeležijo polnoštevilno.

Delegata Anglije in Francije sta izjavila, da njihovi državi ne bosta sprejeli novega načrta, čeprav je bil odobren z večino glasov

BEOGRAD, 18. avg.—Sovjetski načrt glede bodoče kontrole Donave je bil danes odobren s sedmimi glasovi, čeprav je ameriški ambasador in delegat na konferenci Cavendish Cannon jezo izjavil, da ta konferenca ni bila niti najmanj podobna rednim mednarodnim sestankom.

Predstavniki treh zapadnih sil niso glasovali za sovjetski načrt, toda tudi če bi glasovali, bi sovjetski predlog bil še vedno odobren z večino glasov.

Zapadne sile so izjavile, da bo po novem sporazumu glede kontrole plovbe na Donavi Sovjetska zveza imela "izključni monopol" nad to najbolj važno evropsko reko.

Takoj po glasovanju je sovjetski delegat Andrej Višinski, ki je predsedoval konferenci, naznanil, da je konferenca zaključena.

Razkačeni delegati Zedinjenih držav, Anglije in Francije niso hoteli podpisati novi sporazum, čeprav je za njega volila večina držav, ki so poslale svoje delegate na konferenco.

Vsi predlogi zapadnih sil so na glasovanju propadli

Sovjetska zveza in podonavske države so na konferenci tvorile solidni blok in vsak predlog zapadnih sil je bil na glasovanju poražen s sedmimi proti trem glasovom.

Novi načrt, ki ga je predložila Sovjetska zveza, je bil odobren po trpkih protestih delegatov treh zapadnih sil. Angleški delegat Sir Charles Peak in francoski delegat Adrian Thierry sta odprto izjavila, da Anglija in Francija ne bosta odobrili sporazuma, ki zagotavlja "monopolistični položaj" Sovjetski zvezi in ostalim vzhodnoevropskim državam.

Toda najbolj trpko je Sovjetsko zvezo in ostale države napadel ameriški delegat Cannon, ki je obtožil Sovjetsko zvezo in vzhodno-evropske države, da so bile "cinično solidarne" pri zavračanju vsake "resnično mednarodne trgovine na Donavi."

Cannon je delegatom med ostalim rekel: "To je bilo svojevrstno delo v zgodovini mednarodnih pogajanj. Ne vem za nobeno mednarodno konferenco iz preteklosti, na kateri bi se večina sodelovalcev s tako cinično solidarnostjo vzdržala od predlaganja najmanjših sprememb v besedilu, ki jim je bilo predloženo na diskusijo."

Ameriški delegat je dalje izjavil, da sprejeti sovjetski načrt ne predvideva, da bi se Donavo odprlo za svobodno trgovino in plovbo.

Toda tako protesti dveh ostalih delegatov zapadnih sil, kot ameriškega so malo zalegli. Donava je po sovjetskem načrtu bila izročena pod kontrolo držav, skozi katere teče.

Pismo iz domovine
V našem uradu imamo pismo iz Jugoslavije, naslovljeno na Matt Mance.

Justični tajnik obso-dil zasliševanja ne-ameriškega odbora
WASHINGTON, 16. avg.—Justični tajnik Tom C. Clair, je danes zavrgel zahtevo senatnega preiskovalnega odbora, da izroči podatke glede "lojalnosti" obtoženih državni uradnikov. Tekoča zasliševanja, ki jih vodi senatni odbor in znani ne-ameriški odbor poslanske zbornice, pa je Clark označil za zasliševanja, ki "škodujejo dolgim naporom justičnega oddelka, da bi zajel jedro cele zadeve in dobil zdravo podlago za sodnijski postopek." Clark je svoje mnenje izrazil v pismu predsedniku senatnega odbora Homeru Fergusonu. Glede zahteve, da razkrije podatke o "lojalnosti," je Clark odgovoril: "Mnenje oddelka (justičnega) je, da bi razkritje informacij takšnega značaja škodovalo ne pa koristilo narodnim interesom."

Pogovori v Moskvi pred zaključkom?

MOSKVA, 18. avg.—Iz zanesljivih virov poročajo, da se pogovori zapadnih diplomatov s predstavniki Sovjetske zveze bližajo zaključku in da bo dosežen sporazum za sklicanje konferencie velikih sil, na kateri se bo razmislilo o nemškem vprašanju. Pričakuje se, da se bodo ameriški ambasador Walter Bedell Smith, francoski ambasador Yves Chataigneau in posebni angleški poslanec Frank Roberts v petek ponovno sestali z Molotovom. Čeprav so tehnične ovire države doseglo sporazuma v Moskvi, se vseeno lahko reče, da so govori bili precej uspešni. Glavna ovira pri pogajanjih je akcija zapadnih sil, da ustanovijo separatno nemško državo v svojih okupacijskih zonah. Sovjetska vlada se je viharno zoperstavila takim načrtom. Berlin je tudi problem za sebe, toda ne tako velik kot bi se mislilo. Kar se tega tiče, med zapadnimi silami in Sovjetsko zvezo ne obstaja preveč veliko nesoglasje.

Na obisku

Iz Atlanta, Ga., sta prišla na obisk v Cleveland Mr. in Mrs. Lewis C. Stavanja s svojo družino. Prišla sta na obisk staršev Mr. in Mrs. Louis Stavanja, 18218 Nottingham Rd. Ker jima je bilo nemogoče obiskati vseh prijateljev, jih tem potom pozdravljata.

CONA B TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Mirovna pogodba z Italijo je ustvarila Svobodno tržaško ozemlje, ki je do prihoda guvernerja razdeljeno na dve coni: na cono A, ki jo upravlja anglo-ameriška vojaška uprava, in cono B, ki jo upravlja Vojaška uprava Jugoslovanske armade.

Cona B — istrsko okrožje, obsega skoraj dve tretjini Tržaškega ozemlja in ima približno 68.000 prebivalcev.

Predstavniki Vojaške uprave Jugoslovanske armade (VUJA) so vedno smatrali Tržaško ozemlje za celoto in so v smislu mirovne pogodbe zahtevali, da tu di anglo-ameriške zasedbene sile izdajajo ukrepe tako, da bo upoštevano načelo enotnosti in suverenosti Tržaškega ozemlja.

skem okrožju vestno izpolnjevala dolžnosti, ki jih je prevzela kot zavezniška zaupniška uprava. Prebivalstvu je omogočila svobodo političnega in gospodarskega udejstvovanja in skrbelo za njegovo zaposlitev in prehrano.

Ljudske množice so politično organizirane v SIAU, ki ima v vseh krajih Istrskega okrožja svoje organizacije. V SIAU so vključene italijanske, slovenske in hrvatske množice. SIAU je najmočnejša opera ljudske oblasti, ki je na tem ozemlju nastala v času narodno - osvobodilne borbe in se od takrat, razvijala tako, da danes lahko opravlja zaupne ji naloge.

Relativno večino v Istrskem okrožju ima slovanski živelj. Italijani tvorijo sorazmerno močno manjšino v mestih. Ljudska oblast je preprečila že s svojim obstojem trenja med narodnostmi. Italijani imajo iste politične in kulturne pogoje za vsestranski razvoj kot Slovenci in Hrvati. Ker je italijanski fašizem hotel te predele poitalijančiti, je danes kot posledica te politike celo več italijanskih srednjih in ljudskih šol kot slovenskih in hrvatskih skupaj.

Prebivalstvo slovenske in hrvatske narodnosti je bilo v času fašizma načrtno gospodarsko in kulturno zapostavljeno, rezultat tega je dejstvo, da je v Istrskem področju precejšnje število Slovencev in Hrvatov nepismenih in da skoraj ni mogovsake utemeljite zavrnejo.

če najti Slovencev in Hrvatov s srednješolsko in visokošolsko izobrazbo. To precej otežkoča tehnično plat poslovanja ljudskih odborov na vaseh. Srednje in tehnične šole ter razni tečajji so deloma zamašili to vrzel, toda le deloma; v zvezi z razvojem ljudske oblasti je potreba po srednjih strokovnih kadrih zelo velika.

Svobodo organizacijskega združevanja so izkoristili v Istrskem okrožju socialisti in tako imenovani "neodvisni". Socialisti v Trstu in na tržaškem področju nimajo nič skupnega s socialistično stranko v Italiji, ki je vključena v Ljudsko fronto. Socialisti v Trstu so le slepo orodje ameriškega imperializma. Tržaški "neodvisni" se bore za samostojnost Trsta. Od sindikalnih organizacij obstoje Enotni sindikati, v tem, ko se italijanska "Zbornica dela", ki je dejansko organizacija delodajalcev, še ni prijavila, kar dokazuje, da nje obstoj v Trstu omogoča neposredna podpora anglo-ameriških zasedbenih oblasti.

Ločenost obeh con povzroča mnogo gospodarskih in finančnih težav. Ljudske oblasti so

PRODA SE pohištvo za 3 sobe in istotam se dobi v najem 3 sobe. Vpraša se na 1016 E. 64 St.

Samo \$6900 Takoj \$3.000 OD VINE ST. MED LAKELAND IN BLVD. Hiša s 5 sobami, kuhinja z zajtrkovanin prostorom in električno pečico. Utilitetna soba z električnim grelcem za vodo; skoro nova podlaga in bakrene cevi za vodo. Gorkota na olje. Lota 40x120. Davki \$22 na leto. 3 garaže. Za dogovor pokličite

FA 2745

Tovarniški delavci Plača od ure. Zglasite se med 8. zj. in 4. pop.

BISHOP & BABCOCK CO. Vogel E. 49th St. in Hamilton Ave.

morale marsikje ukreniti, da so z velikimi napori rešile vprašanje preskrbe. Stabilizacija jugolire je zahtevala več gospodarskih in političnih ukrepov. Prav tako težavno je bilo vprašanje zaposlitve prebivalstva, ker je bilo mnogo prebivalcev zaposlenih v tržaški industriji. Spričo stališča anglo-ameriških zasedbenih oblasti pa je delo prebivalcem cone B v coni A skoraj onemogočeno.

Te težave so poskušali izkoristiti protiljudski elementi, da bi omajali vero množic v uspešnost politike ljudske oblasti. Med takšne poizkuse spadajo špekulacije z metrolirami in tihotapstvom v angloameriški del STO-a. Uspešno špekulacijo z valutami omogoča še dejstvo, da sta po mirovni pogodbi v istrskem področju dve valuti — metrolira in jugolira. Cene v anglo-ameriškem delu Trsta so mnogo višje kot v coni B, kar ustvarja priložnost za tihotapstvo, zlasti z živilji, ki so v Trstu mnogo dražja. Špekulantski elementi so organizirali stalno tihotapstvo z ribami iz istrskega okrožja v Trst in tako zmanjševali pre-

PRODA SE pohištvo za 3 sobe in istotam se dobi v najem 3 sobe. Vpraša se na 1016 E. 64 St.

VINO! PIVO!

Imamo nad 40 najbolj popularnih vrst piva in ale. Cene od \$2.39 do \$6.00 zabo. Ravno tako imamo veliko izberov vina, cordials, šampanjca in Sparkling Burgundy. Pripeljemo vam na dom na St. Clair, Nottingham, Collinwood.

Pokličite ANTON JANSKA 256 E. 156 St., KE 2570 D. B. A. Green Beverage

hrabreno sposobnost okrožja. Ljudska oblast je nastopila proti tem špekulantom in jih že več obsodila.

Ljudske množice istrskega okrožja se borijo proti špekulaciji in gospodarski sabotaži, ki je organizirana iz Trsta. Organiziranih je več delavnic in tovarni za predelavo sadja in povrtnin, kar rešuje vprašanje zaposlitve in prehrane. Pri dviganju proizvodnje so delavske množice pokazale veliko požrtvovalnost. Kmečke množice, posebno mali kmetje in bivši koloni, ki so z agrarno reformo dobili zemljo, iščejo v mnogih primerih naprednejših oblik kmečke proizvodnje. Na vaseh je organiziranih več zadrug, od katerih je pokazala zadruga v

Nakladalci tovora

Tovorni nakladalci za Nickel Plate, E. 9th in Broadway Plača \$1.09 na uro s plačo čas in pol nad 8 ur. Vpraša se za Mr. Phipps NICKEL PLATE RAILROAD CO. E. 9th & Broadway

KADAR POTREBUJETE ZAVAROVALNINO proti ognju, viharju, za avtomobile, šipe itd., se lahko in zanesljivo obrnete na L. Petrich 19001 Kildeer Ave.—IV. 1874

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA DANIEL STAKICH AGENTURA 15813 WATERLOO RD. KE 1934

Pučah velike uspehe in je zgradila tudi svoj zadrugi dom. V celotnem istrskem okrožju je v zadrugi domov. Vse to zvišuje življensko raven delovnemu človeku istrskega okrožja in mu daje perspektivo kulturnega in gospodarskega razvoja, za katerega se bori ljudska oblast na tem področju.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

PRODA SE dve postelji, kompletno; ena je za eno osebo, ena 3/4 mere. Proda se tudi druge stvari in pohištvo za tri sobe, ter se zraven dobi stanovanje v septembru. Vpraša se na 1146 E. 76 St.

BEER COIL BOXES (zaboji s cevmi za točenje pive) za piknike, zabave in svatbe dobite v najem. JIM HOCEVAR 781 E. 236 St., Euclid 17, O. RE 4009

FORNEZI Novi fornezi na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro. Resetting \$15 — čiščenje \$5; premenjamo stare na olje. Thermostat. CHESTER HEATING CO., 1193 Addison Rd., EN 0487 Govorimo slovensko

You bet she'll "Get to the Point",—Cedar Point, that is. Finest bathing beach in the world, Breakers Hotel, social plan dancing nightly, amusements, picnic grounds, free parking. Get hep, son; "Get to the Point", too. Rail or bus to Sandusky Hourly ferry service to "Point" Ohio Route 2 (U.S. 6)

CEDAR POINT ON LAKE ERIE SANDUSKY, OHIO

SOVJETSKA ZVEZA VETIRALA SPREJEM CEYLONA

LAKE SUCCESS, N. Y., 18. avg. — Sovjetska zveza je danes z vetom onemogočila sprejem Ceylona v članstvo organizacije Združenih narodov.

Sovjetski delegat Jakob Malik je izjavil, da Ceylon, ki je dobil na papirju neodvisnost preteklega februarja, dejansko ni neodvisen od Anglije, pač pa da je še vedno njena kolonija.

BUNGALOW

s 7 sobami za eno družino, se proda. I moderna spalnica spodaj; velika lota. Nahaja se blizu cerkve sv. Kristine v Euclidu. Čena izpod \$11,000. Za podrobnosti pokličite IV 2037

POSTENO DEKLE

dobi delo za natakario v gostilni od 2. pop. do 10. zv. Stara mora biti nad 21 let Vpraša se po 12. uri popoldne v OLD TIMERS CAFE 3304 St. Clair Ave.

Radi selitve v Californijo

SE PRODA POHIŠTVO ZA 4 SOBE. Vpraša se na 15611 SCHOOL AVE. ali pokličite po 5. uri pop. GL 1727

HARMONIKA

SE KUPI: 3-VRSTNA, NEMŠKEGA IZDELKA. Kdor jo ima za prodati naj se oglasi na 1072 Addison Rd.

Hiša za eno družino

8 SOB IN DVE GARAZI; SE PRODA. Nahaja se na 7505 Cornelia Ave. Podrobnosti se poizve na 1162 E. 60 ST.

KUHARICA

ki je izvežbana za kuho v restavraciji, dobi dobro službo za popoldne. Vpraša se pri SORN'S RESTAURANT 6036 St. Clair Ave. EN 5214

V slovenski naselbini

Hiša naprodaj za eno ali dve družini; cena zmerna. Modern apartment. Proda se radi boleznii. Pokličite po 6. uri zvečer. GEORGE KASUNIC Broker HE 8056

Predstavniki angloameriških oblasti v Trstu so storiili vse, da bi Tržaško ozemlje gospodarsko in upravno čim bolj razbili, ločili med seboj obe coni in med njima potegnili železno zaveso. Proti določilom mirovne pogodbe so onemogočili prosto trgovanje med obema conama in zahtevajo uvozno in izvozno določila za blago v vrednosti 10,000 lir (100 din), ki gre iz ene cone Tržaškega ozemlja v drugo. Takšno protipravno stanje omogoča velike špekulacije, nudi eksponentom Wallstreeta v angloameriški zasedbeni upravi možnost samolastnega izkoriščanja gospodarskih virov, dirigiranja, zmanjševanja industrijske proizvodnje, to se pravi — nebrzdane maršalizacije Trsta.

Z denarnimi sredstvi bi po mirovni pogodbi morala zalagati Tržaško ozemlje Italija. Ta določba je izvedena samo v anglo-ameriškem delu Tržaškega ozemlja, tam pa tako temeljito, da Italija financira tudi vse proti-demokratske naklepe in akcije mednarodnih imperialistov. Koprsko področje — Cona B. Tržaškega ozemlja, doslej ni prejelo niti centesima iz Italije, kar seveda vpliva na finančno stanje v tem področju.

Anglo-ameriške zasedbene oblasti na najrazličnejše načine ovirajo delavce iz cone B, ki so zaposleni v tržaški industriji. Brezposelnost v svoji coni bi radi rešili tako, da odpuščajo delavce iz Istrskega okrožja.

Jugoslovanska vlada je v skladu z mirovno pogodbo predlagala, da se ustanovi skupna uprava STOJ-a, v kateri bi sodelovali predstavniki VUJA in ZVU. Vlade zapadnih sil so ta upravičen predlog zavrnile. Zaradi tega imamo danes na Tržaškem ozemlju dve med seboj ločeni coni, cono A in cono B, z različnim gospodarskim, političnim in kulturnim stanjem. Vojaška uprava JA je v Istr-

Čas za ohlajenje... KUHajte Z ELEKTRIKO

Zene, tu je tista hladnejša, čistejša, lahknejša kuha, ki ste jo vedno želele—moderna Avtomatična električna peč. Tu je peč, ki dene toploto v jed, NE v kuhinjo. Pečica je insulirana na VSEH straneh. Vrhnje enote kuhajo potom DIREKTNE toplote.

Je hladnejša, bolj učinkovita. Vaša kuhinja ostane čistejša. Vi lahko varno kuhate cele obeke ko ste odsotna iz kuhinje. Vi si pripravite čas in delo in hrano vsako sezono.

Za okusne, hranilne obeke skozi celo leto... za hladnejšo, čistejšo, lahknejšo kuho... rabite moderno avtomatično električno peč. Je najfinjši pripomoček za kuho, ki je kdaj bil izdelan.

The Illuminating Company ALWAYS AT YOUR SERVICE "TEN O'CLOCK TUNES" VSI NAJNOVEJSI KOMADI VSI SLAVNI ZVEZDNIKI Pet dni na teden—od ponedeljka do petka Zjutraj ob 10—WGAR in WICA Zvečer ob 10—WHK

The MAY Company

Pisani Spun Rayon Luncheon prti 1.98 Mere 52x52" regularno 2.98

Miza je tako privlačna kot je prt, ki jo pokriva. In privlačnost je vidna na teh spun-rayon luncheon prtih, ki harmonizirajo in se lepo podajo z vašo posodo. V svetlem rayon in bombažnem blagu, ki ima gladek fini, kateri se lepo pere. Vaša izbira dveh krasnih vzorcev v roza, modri, zlati, sivi ali aqua barvi.

Naša eno-dolarska razprodaja brisač

1.29 Dundee Swan brisače 1.00 1.29 Fieldcrest Wreath brisače 1.00 1.29 Cannon Holiday brisače 1.00 1.29 Cannon Pinwheel brisače 1.00 Pobeljeno Percale Sheeting 42" široko, Regularno 79c 49c jarda Bela Outing Flannelette Regularno 49c jarda 39c Nepobeljena kotenina Regularno 39c jarda 29c

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

DRUGA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Kalmikov je grizel konček črnih brk in nekaj časa stopal molče. Levo lice s štrlečo ličnico mu je gorelo kakor od zausnice. Ljudje, ki so jih srečavali, so gledali začudeno, se ustavljali in si pošepetavali. Nad Narvo je bledele predvečerno oblačno nebo. Po potih je v rdečih plasteh ležalo odpadlo brezovo listje, avgust ga je odhajajoče natrosil. Nad zeleno cerkveno kupolo so se preletavale kave. Nekje za postajo, za somračnimi polji je že legla noč, dihal hlad, od Narve proti Pskovu, proti Lugi so po nebesnem oblaku, po brezpotju še drseli raztrgani oblaki, plavajoči po svinčeni večerni belini; noč je prestopala nevidne meje in stiskala somrak.

Zraven postaje se je Kalmikov hipoma obrnil in pljunil Bunčuku v obraz.

— Lo-pov! . . .

Bunčuk se je umaknil pljunku, sunkoma dvignil obrvi in dolgo z levo roko stiskal za-

pestje desnice, ki je hotela poseči v žep.

— Pojdi! . . . — je trudoma spregovoril.

Kalmikov ja odšel, nesramno preklinjal, pljuval grde sprimke besed, ki so jih rodile na bojišču žalost, strah, obup in bolečina.

— Ti si izdajalec! Plačanec! Pošteno boš vse poplačal! — je vpil, se pogosto ustavljaj in se zaletaval v Bunčuka.

— Pojdi! Prosim . . . — ga je ta vsakokrat pregovarjal.

In Kalmikov se je s stisnjenimi pestmi spet premaknil z mesta in stopical sunkovito kakor razgret konj. Prišli so do vodne črpalke. Kalmikov je škripal z zobmi in kričal:

— Niste stranka, ampak drhal ogabnih izmečkov občestva! Kdo vas vodi! — Nemško vrhovno poveljstvo! Boljševiki . . . ha-ha-ha! Križanci! Vašo stranko, ta zblodek, kupujejo kakor pocestno. Surovine! Surovine! . . . Prodali ste domovino! . . . Vse skupaj bi vas na vešala . . .

O-o-o-o-o! Prišel bo čas! . . . Kaj je ta vaš Lenin za trideset nemških mark prodal Rusijo? ! Pograbil je milijonček in jo pobral . . . kaznjene! . . .

— Postavi se ob steno! — je jecljaje, zategnjeno zavpil Bunčuk.

Dugin se je preplašeno zdrznil.

— Ilja Mitrič, počakaj! Kaj pa misliš? Postoj! . . .

Bunčuk je z brezglavo divjostjo, s potemnelim obrazom planil h Kalmikovu in ga močno udaril po sencih. Z nogami je poteptal Kalmikovu z glave odlelelo čepico in ga potiskal proti opekasti, temni steni vodne črpalke.

— Postavi se!

— Kaj hočeš!? . . . Ti! . . . Nikar! . . . Nikar ne bij! . . . — je rjul Kalmikov in se ustavljaj.

Zamoljko je udaril s hrbtom ob mrko steno vodne črpalke, se vztraval in doumel:

— Ubiti me misliš?

Bunčuk se je nagnil naprej in hitel vleči samokres, ki se je bil zataknil s petelinom ob podlogo plašča.

Kalmikov je stopil za korak naprej in naglo razpel vse gumbe na plašču.

— Ustrelj, pasji sin! Ustrelj! Glej, kako znajo umirati ruski častniki . . . Še pred smr-r . . . Krogla ga je zadela v usta. Za vodno črpalko se je vzpel hripav odmev, se pognal stopničasto v višino. Kalmikov se je ob drugem koraku spotaknil, se z levo roko zagrabil za glavo in

padel. Ukrivil se je kakor na pet lok, izpljunil na prsi od krvi črne zobe in glasno cmoknil z jezikom. Brzko se mu je hrbet spet poravnal in se dotaknil vlažnega proda, je Bunčuk še enkrat ustrelil. Kalmikov se je stegnil, se preobrnil na bok, kakor ptič pred spanjem stisnil glavo pod rame in kratko zahropel.

Na prvem križišču je Dugin dohitel Bunčuka.

— Mitrič . . . Kaj ti je, Mitrič? . . . Zakaj si ga?

Bunčuk je stiskal Dugina čez pleča; zavrtal mu je v oči ojekleneli, nezmagljivi pogled in dejal čudno mirno in ugaslo:

— Oni nas ali mi nje; . . . Sredine ni. Ujetnikov ni. Na kri odgovarjamo s krvjo. Kdo koga . . . Uničevalna vojska . . . si razumel? Take, kakor je bil Kalmikov, je treba uničiti, zadušiti kakor golazen. Tudi tiste, ki bodo moledovali za sočutnost

z njimi, je treba postreliti . . . razumeš? Kaj si se razsnil? Stisni zobe! Bodi trd! Ko bi bil Kalmikov mogel, bi bil postrelil nas, ne da bi vzel cigareto iz ust, ti pa . . . Eh, cmera!

Duginu se je doigo strësala glava, zobje so mu šklepetali in velike noge v porjavelih škornjih so se mu nekako nerodno zapletale.

Po neobljudeni ulici sta šla molče. Bunčuk je poredkoma pogledoval nazaj. Nad njima so se v temi nizko penili žaločrni oblaki in hiteli proti vzhodu. Skozi vrzel je z majhne zaplate avgustovskega neba z zelenim, tesno priprtim mrlškim očesom pogledoval zadnji krajec, ki ga je bil umil večerajšnji dež. Na najbližjem križišču sta stala in se stiskala drug k drugemu nek vojak in ženska v beli, na rame spuščeni ruti. Vojak je objemal žensko, jo pritegoval k sebi in ji nekaj šepetal, ona pa se mu

je z rokami upirala ob prsi, odmikala glavo in mrmrala z ugašajočim glasom: "Ne verjamem! Ne verjamem!" — in se pridušeno, mlado smejala.

18

3. avgusta se je v Petrogradu ustrelil general Krimov, ki ga je bil poklical tjakaj Kerenški.

Skesano so pritekala v zimski dvorec odposianstva in poveljniški oddelkov Krimovlje vojske. Ljudje, ki so se še pred kratkim bojevali zoper začasno vladu, so zdaj ljubezljivo repkali pred Kerenškim in mu zagotavljali svoja čustva zvestega podložništva.

Moralno razkrojena Krimovlja vojska je še hropla pred smrtjo: deli se se spriča vztrajnosti še valili proti Petrogradu.

a to gibanje je že zgubilo sleherno smisel, kajti Kornilovlji upor je pomineval, kres reakcije, ki je zagorel z bengaličnim ognjem, je ugašal in začasni predsednik republike — res, da je v teh dneh izgubil mesnata, zalita lica — je napoleonovsko potresaje z mečami, stisnjenimi v dokolenice, že govoril na prihodnjem zasedanju vlade o "popolni politični ustalitvi".

(Dalje prihodnjic)

DVA MENIHA UBITA V NEMIRIH V PIRANU

TRST, 17. avg. — Iz italijanskih virov poročajo, da so danes Jugoslavlani razgnali udeležnike neke verske procesije v istrskem mestu Piranu, ki se nahaja pod Jugoslavijo. Ob tej priliki sta ubita tudi dva meniha.

ZA ZANESLJIVO ZAVAROVALNINO
proti OGNJU—NEVIHTAM—AVTO POŠKODBAM, ITD., pokličite
JOHN ROZANCE-15216 Lucknow Ave.
KEnmore 3682
PRODAJALEC ZEMLJISC IN ZAVAROVALNINE

POZOR
KDOR ŽELI POSLATI SVOJCEM NAJNOVEJŠE ZDRAVILO
STREPTOMYCIN
NAJ SE OBRNE ZA TOČNE INFORMACIJE
In vi, ki ste nastanjeni izven Zedinjenih držav,
lahko pošljete ta zdravila preko nas.
J. FABRIS & CO.
466 WEST 23rd STREET NEW YORK 11, N. Y.

RAZPRODAJA KONCEM POLETJA

RJUHE—81x99	\$2.59	PREVLAKE ZA VZGLAVNIKE	59c
81x108	2.69	HOPE KOTENINA, jd.	39c
PEQUOT TUBING za prevlake, Reg. \$1.15, sedaj	79c	OTROŠKE OBLEKE	
ŽENSKO OBLEKE		\$5.98, sedaj	\$3.75
\$4.19, sedaj	\$2.50	2.95, sedaj	1.89
5.95, sedaj	3.95	nekateri po	.59
nekateri po	1.50	OTROŠKI JERSEYS	
MOŠKE NOGAVICE		2 za	\$1.00
4 pari za	\$1.00		

NEŠTETO DRUGIH PREDMETOV ZNIŽANIH DO SKRAJNOSTI
Ob torkih dajemo dvojne zelene znamke

Anzlovlar's Dept. Store
6214 St. Clair Ave. EN 8042

Vsem mojim prijateljem:

V globoki hvaležnosti za zaupanje, ki ste ga mi izkazali tekom teh dolgih let, ko vam prodajam pohištvo, vam nudim te pol ure zabave in razvedrila. Stori se bo vse, da bo ta program v splošno zanimanje mladim in starim enako. Bodite gotovi, da vam bom tudi v bodoče postregel z pohištvo in hišnimi predmeti najboljše kakovosti in po najnižjih cenah kot mogoče, ter na lahka mesečna odplačila če boste tako želeli.

Hvala vam, in poslušajte naš radio program!
Podpis
LOUIS OBLAK

TUNE IN
"Uncle Nick's Varieties"
W S R S — 1490 — EVERY SUNDAY
6:30 TO 7:00 P. M.
Music by Pete Sokach and his TUNE MIXERS
Featuring Eddie Habat and Kenny Bass
— POLKAS — WALTZES — POPULAR —
Program produced by Nick Malovic

LOUIS OBLAK FURNITURE CO.
6612 St. Clair Ave.
Prvovrstno pohištvo, električni predmeti.
Lahki pogoji za odplačevanje

POŠILJANJE **MOKE** IN ŽIVEZNIH PAKETOV v Jugoslavijo

MOKA: Pričeli smo ponovno s sprejemanjem naročil za moko, v bodoče je zopet dovoljeno pošiljati po eno vrečo moke (100 lbs.) na eno osebo. Največ je mogoče poslati pet vreč z isto ladjo, na pet raznih oseb.

Cena za eno vrečo moke (100 lbs.) je **\$13.** V tej ceni je vključena zavarovalnina in vsi ostali stroški do mesta prejemnika.

STANDARD PAKETI: Istotako pošiljamo že izgotovljene pakete z raznovrstno hrano. Za ceno in vsebino teh paketov vprašajte za naš cenik in naročilne liste (order forms).

Dostava moke in paketov je garantirana. V nasprotnem slučaju je vrnjen denar.

Zavarovalnina se nanaša na zgubo celotnega paketa (total loss.)

Pripominjamo, da z naročilom postane blago last pošiljatelja, dočim smo mi samo zastopniki med pošiljateljem in tukajšnjimi oblastmi.

Čeki in Money Orders naj se glase na "Dobrovoljni Odbor."

DOBROVOLJNI ODBOR
245 West 18th Street New York 11, N. Y.
Telefon: WAtkins 4—9016

Now! The luxurious sleeping comfort you've wanted—at a special rock bottom price!

SPECIAL FOR Sealy WEEK
Sealy
Golden Sleep

What value! Here's a bedding buy you can't afford to miss! A quality inner-spring mattress at a remarkably low price. Check these luxury features:

- Beautiful, durable cover
- Pre-built sag-proof border
- 242 coil Durolife unit
- Miracle Mesh insulation.

Start now to enjoy years of soothing Sealy sleep. Buy your new mattress during Sealy Week.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6202 St. Clair Ave.
JOHN SUSNIK
PROPRIETOR

\$38.00
MATCHING BOX SPRING \$38

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko užaloščeni in potrtega srca naznanjamo vsem, da je umrla naša ljubljena, nepozabljena soproga in mati

ELIZABETA KAMIN
rojena Gregorič

Zatisnila je svoje blage oči dne 11. julija 1948. Pogreb blagopokojnice se je vršil iz Joseph Želetovih prostorov na Highland Park pokopališče, kjer smo jo položili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Blagopokojnica je bila rojena 11. novembra 1864 leta, na Rakeku, fara Cerknica na Noiranskem.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem onim, ki so okrasili njeno krsto z tako lepimi vencij cvetja. Ta dokaz vaše ljubezni napram njej nam je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti.

Srčna hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo za spremstvo pri pogrebu. Najlepša hvala tudi vsem onim, ki so darovali v gotovini. Našo zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so se prišli posloviti od nje, ko je ležala na mrtvaškemu odru kakor tudi vsi, ki so jo sprejmi na zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Prav posebno zahvalo naj sprejmejo Progressivne Slovenke krožek št. 3 za avtomobil, venec in korporativno udeležbo pri pogrebu. Našo zahvalo naj sprejme predsednica krožka Mrs. Albina Vesel za lep poslovilen govor. Zahvalo naj sprejmejo tudi prijatelji-sosedje, ki so nosili krsto.

Počivaj v miru, ljubljena žena in mati, in lahka naj Ti bo ameriška zemlja. Bila si dobra in skrbna in vsi Te bomo bridko pogrešali. Toda ukloniti si se morala zakonom narave in odšla si tja, odkoder ni povratka. Spominjali se Te bomo vedno z ljubeznijo v naših srcih dokler bodo utripala.

ZALUJOČI OSTALI:

VALENTIN, soprog
ANTON, JOSEPH, CECILIA in ROSE, poročena
ZDOVC, pastorki
JOSEPH GREGORIČ, brat

Cleveland-Euclid, Ohio, dne 19. avgusta 1948.